PG
5038
M743
P6

1166

POHROBKY.

SBÍRKA BÁSNÍ

BERTY MÜHLSTEINOVY.

V PRAZE.

Nákladem vydavatelovým.

1872.

LIBRARY
APR 17 1974
UNIVERSITY OF TORONTO

PG
5038
M743P6

Tiskem Rohlíčka a Sieverse v Praze.

OBSAH.

	Stránka
Věnování	1
Na jaře	3
Ptáčkům	5
Přání	7
Lehká mysl	9
Moje láska	10
Lidumil	11
Po věky věkův	13
Ztroskotaná modla	14
Proč oči slzely	15
Bludná mysl	16
Skromná láska	19
Tichá mluva	20
Píseň	21
Podivno!	22
Sen — den	23
Bez zjevné známky	24
Smutná hvězda	25
Na ssutinách	26
Jezero	27
Moře	28
Jezero a moře	29
Pozasvitlo	30
Mé písně jarní	31
Odpověď	32

Stránka
Těžký sen 33
Mé srdce bolem bylo rozerváno 34
Nenech se, srdce 35
Mráčky 36
Hvězdinka 37
Zastaveníčko 38
V bouři 39
Šedivý vlas 40
Bez loučení 42
Nad Prahou 43
Zpomínám 45
Lípa na podzim 47
Sirotek 48
Dívčin stesk 49
Vzkříšení 51
Fantasie 54
Skutečnost 56
Ještě píseň nedozněla 58
O dušičkách 59
Jenom jednou chtěla bych Tě spatřit 62
O nespílejte zemi černé 63
Žádný náhrobek neznačí místo 64

OPRAVY.

Str. 1. shora 7. řádek po „Tvoji“ vlož „nové.“
„ 8. „ 6. „ „ „Ó“ „ „jen.“
„ 24. „ 4. „ místo „dárek něžný“ vlož „kroužek zlatý.“
„ 36. zdola 5. „ „ „honí“ stůjž „háni.“

Věnování.

TOBĚ,
jejž jsem znala a přec nedoznala;
neb jak moře chová ve svém nitru
nespatřených posud perel, skvostů,
tak při každém ponoření v duši
Tvoji nalezla jsem perle.

TOBĚ,
jenž's byl vzešel druhdy mému žití
jako pozdrav z tajemného světa,
kamž jsem zraky s touhou obracela,
jako anděl, který zlo v mých prsou
utišil a dobro probuzoval.

TOBĚ,
jehož čelo žádný laur nestínil,
který sám života drahou kráčel's
a jen z růží, co Ti v srdci kvetly
věnce vil jsi a je lidu dával's;

TOBĚ,
k němuž vše co šlechetné v mé duši
touhou lne, jejž zrak můj doprovázel
tam, kde mysli němá hráz se staví;

TOBĚ,
jejž jsem hrdě *přítelem* svým zvala,
Tobě jsem ty řádky *věnovala*.

Na jaře.

I.

Mladé, svěží, jarní luhy,
že vás nelze obejmout!
Kéž tě mohu, nebe modré,
k svému srdci přivinout.

Vroucně líbám každé stéblo,
každou novou ratolest:
mně tak slastně, blaze, volno
jako ptáku v letu jest.

II.

Vějte vánky milodeché
horami a údolím,
zpívej jarní, bodré ptáče,
já tvé písni rozumím.

Moje srdce plesá, jásá,
a v mé hlavě zvuků jest
co poupátek v mladém háji,
co na nebi zlatých hvězd.

III.

Slunce líbá líce moje,
větřík hraje s kadeří,
a mé oko s citem blahým
spočívá tam na keři.

Málo neděl, co byl pokryt
sněhem bílým, studeným,
teď se oděl hávem novým,
jarním, bujným zelením.

Málo neděl, co v mém srdci
pusto, chlad a zima jen,
a teď slunce, nebe, hvězdy,
blahý, krásný jarní sen.

Ptáčkům.

I.

Řekněte mi, slavíkové,
co to hrdlo vaše zpívá,
že se srdce v těle chvěje,
že tvář bledne neb se rdívá?

Řekněte mi, tažní ptáci,
co zpíváte v cizím kraji,
kde se palma štíhle vznáší,
s lotosy kde vlny hrají.

Kde po dívce mladý Hindu
zrak ve dálnou dál upírá, —
tam, kde pod ledovým nebem
slabě píseň odumírá?

„Od jihu až ku severu,
kde již oněmují hlásky,

pějem všickni píseň jednu:
svatou, božskou hymnu lásky.“

II.

Aj, ptáčkové, já jako vy
bych melodie pěla,
kdyby má mluva líbezně
jak píseň vaše zněla.

Jen tré bych písní zpívala,
v nich všecky boly, strasti,
a první mocnou, velebnou —
tu zapěla bych vlasti.

A druhou svému národu,
svatého citu pásce,
a třetí tichou pohřební —
tu zalkala bych lásce.

Přání.

Ó jen jednu, jednu upomínku
jako zásvit do temného šera,
když se luna dívá do jezera —
ó jen jednu — jednu upomínku!
Lid tak chladný! — dej jim srdce svoje,
nech jim prýštit jaré písně zdroje,
dej jim mysl, dej jim hlavu svou —
šťasten jsi, jestli ti neklnou.
Žij jen v sobě! — spatříš-li však lidi,
taj své city jak kvetoucí vidy,
které mizí, když se dotknem jich, —
neukaž, co chováš v prsou svých.
Jenom v tiché, mlčenlivé době
ulev v tísni horkou slzou sobě,

prožij znovu, cos kdy pozažil,
v upomínkách za samoty chvil.
Ó jen jednu — jednu upomínku
jako záblesk minulého štěstí
kdybych měla na života scestí! —
Ó jednu — jednu upomínku!

Lehká mysl.

Jsem jako květ, jenž v širém stoje poli,
starosti prost hlavinku kolíbá,
nade mnou Bůh i slunce plná záře,
mým vroucím srdcem větřík prochvívá.

Jsem jako pták, jenž volně vzduchem pluje,
jejž nade zlato svoboda těší,
mám jako on jen mladé svoje písně
a nikde stálé, jisté přístřeší. —

Uvadne květ, když v žilkách teplo schladne,
a ptáče vzdechem končí píseň svou;
zahynu též — proč truchlila bych dříve,
než chladná noc zavítá v duši mou?

Moje láska.

Volám to v stinný, tmavý les,
by stromů šum to dále nes',
by ptáčkové to zvěděli
a růžinkám to zapěli;
hlásám to hoře modravé,
to vlnce šepci těkavé,
a vlnka dál to klokotá:
„Vlasť jediná že láska má!“

A stromové se zachvěli,
by dále zas to šuměli,
i ptáčků sbor to sladce pěl,
že slastí růže rozechvěl;
a z hory vycházela zvěst,
že šlechetná to láska jest,
a vlnka spěšná klokotá:
že láska ta klam nechová.

Lidumil.

Kdož slze bídy stírat znáš
a čistou láskou plápoláš,
kdož pravdy prapor povznášíš
a v každém bližním bratra ctíš; —
tys přítelem a vzorem nám,
ó vítej nám, ó vítej nám!

Kdož pevně kráčíš drahou svou,
za myšlénkou ti posvátnou,
kdož mužně v díle setrváš
a lidských zlob se nelekáš; —
tys přítelem a vzorem nám,
ó vítej nám, ó vítej nám.

Kdož ve svém srdci národ máš,
o jeho blaho, pokrok dbáš,
kdož zasvětíš mu žití své
a v oběť dáš mu statky své; —
tys lidumil, ti sláva zněj,
a Bůh ti dlouhé žití dej!

Po věky věkův.

„Po věky věkův!“ jak to slovo děsí!
Vzduch hrobový nás náhle ovane:
a krev ustydá proudící se v žilách
a hrůzou srdce tlouci přestane.

„Po věky věkův!“ Věčné, věčné žití
nám nekonečná kyne blaženosť;
leč duši jímá strach před nekonečnem
a divá zmocní se jí zoufalosť!

Neříkej nikdy, že miluješ věčně,
„po věky věkův“ nikdy nevyslov:
dost na tom, kocháš-li tak dlouho,
až tělo klesne v chladný, temný rov.

Ztroskotaná modla.

Nerozpadl chrám se hrdý,
směle posud své vypíná věže,
nepopálil mráz mladou růži v sadě,
nese posud hlavinku svou svěže.
Nezasáhl blesk štíhlou sosnu v lese
pružně dosud korunu svou sklání,
neuhasly hvězdy, nevychladlo slunce,
směle dosud horu líbá, — pláni. —
Ztemnil se však obraz nad jiné mi milý,
zahalily stíny předrahou mi hlavu,
rozpadla se modla srdce mého v rumy,
jako cizá bloudím v hlučném lidstva davu.

Proč oči slzely.

Z vísky se hoši ubírají,
zpátky ku vísce pozírají.

Jeden z nich oči rukou kryje —
bolestnou slzu země vpije.

Tážou se druzi: „Bratře jemný,
proč tvoje oko slza temní?

Těší tě chatrč, lesík stinný,
lituješ drahé domoviny?“

„Oželím chatrč, lesík stinný,
líto mi není domoviny:

„Z okna se milá hlava kloní,
pro tu mé oko slze roní.“

Bludná mysl.

Proč bloudíš, mysli má?
Hle, vše se vůkol leskne v jarní kráse,
violka vábí, nebe usmívá se,
ve stinném loubí slavík klokotá,
a květná jabloň mladý květ ti dá:
již v srdce každé vešla naděj nová,
přemoz i ty bol, jenž ti v srdci hlodá,
buď dítkem přírody, slyš její vábný hlas,
jak kvítko oživni, vrať k životu se zas.

Ty nechceš, mysli má? —

Vzdech ozve se jak jemné žalování,
přehluší sladké v loubí klokotání,
z oka se zvolna bolná slza line,
s violkou splyne a violka hyne.
Již věřím, mysli má,
že zhasla záhy mladá síla tvá;

májový den již nemá pro tě vnad,
i smutnou jsi, když odívá se sad.
Buď mužna, mysli má!
Patř Vyšehrad! hle, jak se pyšně rdí,
co kmeta líc, když o něm chvály zní.
Tam hrobka otců, zašlé slávy kmit.
Nevidíš ráno, ne červánků svit?
Ó vítej ráno! skřivánci již pějí,
po celé vlasti čerstvé vánky vějí,
žilami žití síla probíhá,
vzchop též se k činu, bludná mysli má!
Slyš Vltavu! zdaž hlasy její tlumí,
když kolem tvrze bouřnou vzpouru šumí?
Jí posud králem starý Vyšehrad;
jemu se koří, když je ticho všad,
a šumem dumným vzdává jemu chválu
a věrně hlídá starou, šedou skálu. —
Buď Vltavou! —

Nemůžeš, mysli má? —

Vzdech ozve se co jemné žalování,
přehluší proudy, — tklivé klokotání,
zkalený zrak ku Vyšehradu zhlédne
a záře bledne.
Ubohá mysli má!

Již zlomena je jará síla tvá.
Již nepovzneseš k hrdému se činu,
již nedovedeš smýti starou vinu,
a dokonána jesti pouť i tvá.
Kam ještě bloudíš, mysli má? —

Nezní víc jemné vzdechu žalování,
již slyšet řeku, — pěvce klokotání,
zjasnělý zrak se v cizé oko noří
a líčko hoří. —
Již chápu, mysli má!
do sivých očí vede cesta tvá!
Však chraň se, mysli, těchto očí sivých,
neb ztracena jsi ve přeludech snivých.
Jsou bludištěm; ty v jejich hloubku zříš
a najednou se v srdci uvidíš.
A v srdci tom jest krásně jako v báji,
zabloudíš-li, pak utoneš v tom ráji,
neb v říši té svůj celý najdeš svět
a nikdy více nebudeš chtít zpět. —

Přec bloudíš, mysli má?
Pak, nebohá, jsi ztracena.

Skromná láska.

Miluji tě, miluji tě vroucně, jak zřítelnici svou,
ty sotva jsi mne spatřil a neznáš lásku mou,
já obraz tvůj mám v srdci a vždy u tebe dlím,
ač's vzdálen mému zraku, já všade tebe zřím.

Nesdílíš prý mou lásku; — aj, což se po tom ptám?
Dost na tom, v svém když citu já blahem oplývám.
Rci, tážeš-li se kvítka, jež tebe těšívá,
zdaliž tvé hoře cítí, — tvé blaho sdílívá?

A ty — ty jsi jak kvítko, jež mile jímá zrak,
ty v srdci budíš city, netušíš toho však,
tys nepohlednul na mne a lásku neznáš mou —
já miluji tě vřele co zřítelnici svou.

Tichá mluva.

Sivé jenom oči, málo ke mně shlédly
a přece mne zrádně z klidné dráhy svedly.

Bledé jenom líčko, zřídka jen se rdělo,
přec když jsem je zřela, se mně srdce chvělo.

Krátký jenom pohled, neměl skvělé záře,
přec když na mně utkvěl, hnal mi ruměn v tváře.

Klidné jenom čelo, sklopeno vždy bylo,
a přece mi všechno, všechno vyzradilo . . .

Píseň.

A dal-li Pánbůh stromu květ
a ptáčkům zpěvným háje
a vnadnou růži včelince,
z níž med sladounký ssaje:

A dal-li Pánbůh zemi máj
a andělíčkům nebe,
a milým svatým věčný ráj —
dal mně, miláčku, Tebe.

Podivno!

Jaká to podivná
voda je v rybníčku?
Vidím tam obraz Tvůj,
můj zlatý Jeníčku.

Jaké to podivné
stromečky v lese jsou?
Vyslovím jméno Tvé,
ony se zachvějou.

Jaké to podivné
na nebi hvězdičky?
Lesknou se, smějí se
jako Tvé očičky.

A jaké podivné
srdce to v těle mám,
že Ty v něm kraluješ
tak jako Pánbůh sám?

Sen — den.

Ty jsi mé duše první, krásný sen;
kol Tebe tančí lehkonohé víly,
kde Ty se zjevíš, smutek v dáli pílí
a radosť zbývá, jarní blaho jen.

Mně dříve býval samý jenom den.
A že za slunce hvězdy nám nesvítí,
nezřela jsem jich, musila jsem bdíti
a neměla jsem nikdy milý sen.

Teď život trávím ustavičně v snu.
Májová noc rozpjala nad mnou křídla,
uspala mne u blaha všeho zřídla,
a blaze sním; — ó nebuďte mne k dnu.

Bez zjevné známky.

Já jsem Ti žádnou kytku z růží,
ni modrý vínek nevila,
má ruka v žádný dárek něžný
znamení věry nevryla.

Já jsem Ti žádný dárek něžný
mnou upravený nedala,
však Tobě jsem své city všechny,
svou mysl obětovala.

Tvůj duch jest můj, když k výši spěje,
Tvé hnutí každé duše mé,
Tvá píseň, jež se v srdci chvěje,
Tvé slze posud tušené.

A já Ti žádnou kytku z růží
ni modrý vínek nevila,
má ruka v žádný kroužek zlatý
znamení věry nevryla.

Smutná hvězda.

Za tichých nocí pozoruji hvězd.
Ó rcete mi, proč každá lesklá jest?
Snad že obývá nebesa
a nikdy k zemi neklesá? —

Ve srdce nitru také hvězda je,
leč zachmuřeně vždycky putuje,
i smutna je a neplesá, —
snad že postrádá nebesa?

Na ssutinách.

Ó běda ti, kdož v srdci chorém
si míníš zřídit lásky stan,
a stavíš chrám si na ssutinách,
pod nimiž cit je pochován.

Pln důvěry se blížíš dílu;
již vidíš hrdě pnout se chrám,
a toužebně té čekáš chvíle,
kde velekněžem budeš sám.

Tu sebou pohne základ klamný —
hle, chrám zde leží — rozkotán. —
Ó běda ti, kdož v srdci chorém
si míníš zřídit lásky stan.

Jezero.

Tvé srdce sivé jezero,
v jehožto hloubi dřímá
bol jeden, bol tak veliký,
že mysl jej nejímá. —

Když hvězda tichým očkem svým
se do jezera dívá,
tu lehýnce se usměje,
jako se jitro rdívá.

Však běda, jestli vichřice
pobouří ve své zlobě,
co lépe aby zůstalo
nedotknuto jak v hrobě. —

Chtěla bych býti hvězdinkou,
jež svítí klidně, ladně:
a nevzbudila nikdy bych,
co tiše leží na dně.

Moře.

Vmé duši jest jak v rozvlněném moři.
Kolem mne mračna, všade vzbouření,
vichřice hučí o ztraceném mládí —
a nikde světla, nikde spasení.

Tu vrací moře, co kdys krylo v lůně;
ó znám ty perle, jsou to naděje;
tam opět vlna žene rozbitiny,
potápí je — a zase zdvihá je.

Znám též ty trosky; jsou to zbytky lodě,
na které směle kdys jsem vyplula;
u strmé skály, která zradu chová,
tam bouř se zdvihla, vesla ztonula.

A od té doby moře stále bouří;
jen chvilkou tichne, chvilkou umlkne;
tu blesk protrhne černošedé mraky,
hrom zaduní, a moře zas se pne.

Jezero a moře.

Řekni mi přec, jaké asi
by to bylo hoře,
kdyby bouřné spojily se
jezero a moře?

Řekni mi přec, jaká asi
by to byla píseň,
kdyby se v ní vydechnula
dvojí srdcí tíseň?

Pozasvitlo....

Pozasvitlo jarní slunce,
svítilo na malý pažit,
svítilo na malé hroby
a na siré srdce mrtvé.

Pozasvitlo slunce jarní,
ozdobilo květy pažit,
oživilo němé hroby, —
nevzbudilo srdce mrtvé.

Mé písně jarní.

I.

Vrátilo se jaro, vrátil se zas máj,
šveholení ptáků naplňuje háj,
vyloudilo slunce z chladné země kvítí,
jež pod jeho líbkou počalo se rdíti.
Lid se z toho těší, — neb prý jara čas
utiší ve prsou žalu trudný hlas.
Bohužel! mé srdce nezná utěšení,
a proto mu nikdy, nikdy jara není.

II.

Jen když šedý závoj po obloze rozestřen,
podzimní když nastal chladný, smutný den;
když matička země kvítí pochovala,
nám jen lupen suchý, — pustý háj nechala;
když ni větřík poklid ten neruší,
ticho, — klid — jak v beznadějné duši:
tu je srdci volno, — neb v svém umrtvení
s mrtvou přírodou pak víc ve sporu není.

Odpověď.

„I would I knew your heart.“
Richard III.

Ty krásná, bledá dívko,
nehledej písní proud,
do hlubin srdce mého
nepřej si nahlédnout.

Tvé žití jasné nebe,
v něm záře sterých hvězd, —
ó neptej se, kde stíny,
kde tma a bouře jest.

Znáš pustý, mrtvý hřbitov?
takým je žití mé:
svadlé jen věnce, kříže,
a žádné naděje. —

Ty krásná, bledá dívko,
kochej se v lásce své,
nech závoj srdci mému, —
věř, není vábivé.

Těžký sen.

Měla jsem temný, těžký sen:
Mně zdálo se, že nebyla jsem svojí,
že k cizímu poutána srdci jen
jím dýchala jsem, jím svůj život brala.
Byl jeden tluk, ač bylo srdce dvojí.
Já sama sebe více nepoznala.
Zřela jsem peruť skleslou, schromenou,
svou pyšnou mysl otrokyní jiné,
svou jarou sílu mdlou i zlomenou,
své bídné srdce, jak se k zhoubci vine.
Byl to těžký, těžký sen,
kéž by býval jednou jen! —
A když jsem z něho náhle procitnula,
a v udivení sobě oči mnula,
a jaký sen to, bojácně se ptala, —
tu lidé řekli: *že jsem milovala.*

Mé srdce bolem bylo rozerváno.

Mé srdce bolem bylo rozerváno.
V mé duši teskno, každá myšlénka
přežitých strastí živá pomněnka.
Den klonil se; já prosila jsem boha,
by věčného mi klidu bylo dáno,
by nikdy více moje slabá noha,
by nikdy více moje choré oko
se nevrátily v klamné světa víry,
neb žal v mém srdci vězel přehluboko. —
Tu přítel můj se hravě chopil lyry
a píseň pěl při bledém luny svitu
o žití hvězdě, — lásky libém citu,
a přítel můj, ověnčiv moji skráni,
pěl „Dobrou noc“ mi v blahém usmívání.

Nenech se, srdce.

Nenech se, srdce, zavést prvním svitem
zlatého slunce, že je jaro již,
nemysli mocným, hřejícím že citem,
co zablesknout se v očích uvidíš.

Jak první sníh tě hnedle neochladil,
tak neplesej při prvním zásvitu,
začasto vichr mladé květy shladil:
setrvej, srdce, ve svém zákrytu.

Mráčky.

Plují mráčky,
lehounké páry,
průhledně šedé
vinou se dále,
pojí se k sobě;
stíhám je zrakem,
až se utvoří
šedivým mrakem.

Myslí táhne
obrázek jemný,
mění se, splyne,
druhý jej honí,
táhnou co stíny
do srdce zvolna, —
tady vyrůstá
zpomínka bolná.

Hvězdinka.

Hvězdinka těká po nebi
jak dumka blouznivá,
hvězdinka v modré roucho se
jak věrnosť odívá.

Hvězdinka bydlí daleko,
jen z dálí těšívá:
hvězdinka bydlí v nebesích,
jak ty, ó Marie má!

Zastaveníčko.

Měj blahý sen, dívenko má!
V hlubokém spánku vše již dlí,
jen časem listí zašumí
a slavík tklivě klokotá:

Měj blahý sen, dívenko má!
Když vzdálena jsi k políbení,
slyš aspoň pěvce pozdravení,
jenž touhou k tobě plápolá. —

Měj blahý sen, dívenko má!
Nočního slunce, luny zář —
tvou tichou spící líbá tvář,
tvé oči spánek zavírá:
měj blahý sen, dívenko má!

V bouři.

Slyš! hrom burácí, blesk se kříží
a vichr sténá skalinou;
ubohý poutník kráčí s tíží
přístav hledaje roklinou.

Duby se kácí, vrby sklání,
stověký kmen blesk ztroskotal,
lupeny šumem proud uhání,
vše zbouřeno — i v prsou žal.

„Já jsem ti srdce své věnoval,
mé duše klid, mé duše mír,
já jsem ti vše, vše obětoval
a tys mne vrhla v bouří vír.“ —

Bouře burácí, blesk se kříží,
hrom zaduněl ve skalině:
Co poutníkovi srdce tíží,
umlklo na vždy v roklině.

Šedivý vlas.

Ó pověz, bledý muži,
proč šedivý tvůj vlas
nad důmyslnou skráni
tak záhy v barvě zhas'?

Hnal zlomysl tě světem,
klíčila nemoc tě,
či byl jsi vyhnán z ráje
své lásky bouřlivé?

Rci: byla kadeř temná
jak černý, těžký sen,
či vlnila se světle
co jemný, měkký len?

Či stkvívala se zlatem,
jak slunce jasná zář?
Rci, proč tak svadly záhy —
tvá kadeř a tvá tvář? —

Ty nemluvíš, i zastřen
je utrpení den:
do srdce sněhy padly,
na hlavu mlha jen.

Bez loučení.

Když se večer slunko loučí,
tu dřív, nežli zapadá,
ještě jednou hory líbá,
poslední jim pozdrav dá.

Když na podzim lašťovičky
v cizí kraje spěchají,
shromážděj' se nad kostelem,
neulítnou podtají.

Než se stromů listy spadnou,
vadnou dřív a sežloutnou;
mladá Vesna, mladá léta
neprchnou nám najednou.

Tys jen ušel zraku mému
jako mizí zjevení:
ty jenom jsi opustil mne
náhle a bez loučení.

Nad Prahou.

Nad Prahou mladý den se vznáší,
svěží co krásný, jarní bůh;
a kouzlem svým tak svět unáší,
že láskou k druhu přilne druh.

Jak zlato plynné řeka září,
když paprslek s ní světlý hrá,
i starý most se jasněj' tváří,
že na něm líbka slunce plá.

Se věží táhlých zvuků znění,
pobožně k chrámu spěchá lid,
a v zvučném, tklivém slávopění
svůj vroucí, zbožný jeví cit.

A král šedivý ve své výši,
důstojný, starý Vyšehrad
prohlíží radostně svou říši,
květoucí luhy, stráně, sad.

Na Vltavě se loďka houpá,
jí vesla nikdo nestřeží,
srdce se v moři blaha koupá,
a loďka žene k pobřeží. — — —

Ó rozviň, Praho, krásy svoje,
ukaž se v slávě sterých vnad,
ukaž mi hrady, chrámy svoje,
Vltavu mocnou, Vyšehrad.

Objev se v celé, hrdé pýše, —
má mysl jinde zavítá;
dnes duše moje touhu dýše
a tebou, Praho, zamítá.

Zpomínám ....

Zpomínám doby,
kde moje oko
prvně Tě zřelo;
kde Tebe našlo
v tom davu lidí,
jak drahou perlu
v hlubině moře.

Zpomínám chvíle,
kde Tvoje zraky
utkvěly na mých;
kde Tvoje ruka
dotknouc se mojí
v tisknutí jemném
mluvila bez slov.

Zpomínám doby,
kde hlučná hudba
kolem nás hrála,
kde však jen Tvojí
líbezné mluvy
lebounké vání
znělo mi v duši.

Zpomínám chvíle,
kde tmavá půlnoc
kázala rozchod,
kde cizí zraky
slídily po nás,
a my jen chladné
dali si „s bohem!“

Zpomínám doby,
kde z mého lůžka
uprchl spánek,
kde v divém reji
bouřný zvuk hudby
a Tvoje slova
táhly mou myslí.

Zpomínám chvíle,
kde chladné jitro
vzalo mně všechno,
kde s těžkým srdcem
šla jsem od místa,
v kterém jsem žila
okamžik blaha.

Lípa na podzim.

I.

Ty lípo suchá, bezlistá,
tvé květy opadaly,
když slunce vroucí políbky
tvé větve celovaly.

Teď hledíš smutně k oblakům,
nezdobíš více sady,
i ptáče se ti vyhybá,
že ztratila's své vnady.

II.

Ty lípo suchá, bezlistá,
tys jako moje žití,
nám oběma nic nezbývá,
než o samotě mříti.

A jestli zhyneš dřív než já,
tu budiž rakví mojí,
do té ať pak mne položí
a v smrti budem svoji.

Sirotek.

Moje matko, moje dobrá máti,
kteréž bylo ze světa se bráti,
kteréž lůžko v chladném stlali hrobě,
když po boku dřímalo jí robě.

Moje matko, moje bledá růže,
proč Ti slza život dát nemůže?
Zjeve milý, plný vnad a vděků,
proč mi zmizel's, ach! v tak mladém věku?

Moje matko, moje milá máti,
je Ti v hrobě spokojeně spáti?
Že na zemi nebohé Tvé dítě
sirotkem je, matko, nebolí Tě?

Moje matko, moje malé bůže,
jen se přiviň k mému srdci úže,
jen mne uspi na vždy svojím dechem, —
cypřiš šumí, — má mi býti echem?

Dívčin stesk.

Slunce jasně svítí,
větřík mile věje,
fialka se skrývá,
růžinka se směje. —
Ach což všechno platno,
když tu není Tebe,
mého srdce slunce,
potěšení, nebe.

Ty ležíš na lůžku,
vše Tě opustilo,
co Tě milovalo,
co Tě potěšilo;
jenom ona žena —
bledolící nemoc —
je u tebe ve dne,
je u tebe přes noc.

Na tom našem okně
roste mnoho kvítí,
já je zalívala,
chtěla věnce víti:
nesmrtelka roste,
myrta ale vadne —
to že moje radosť
pomalu mi chřadne.

Vzkříšení.

Otevřel hrob se, z něho stoupil co vítěz
velký prorok, vykupitel lidu,
žasnula matka nenajdouc syna více,
strážníci, že ušel jejich vidu.

Na zemi památka toho se dnes slaví,
ze všech chrámů zaznívají zpěvy,
všade světel zář, hlahol zvonů a květy,
slavnostního večera to zjevy.

V modlitbě též dlím, čelo se k zemi sklání,
oko mé na oltář zbožně zírá,
marně se duše v říši posvátnou noří,
míru chrám se srdci neotvírá.

Na mysli mi tane jemnozvuká píseň,
zpívala ji děva u kostela,
měla jarní květy, fialinky vonné,
píseň její následovně zněla:

„Bylo zima, vichr vál,
luhy, lesy oněměly,
háj se oděl v smutku háv,
zpěváci se rozletěli.

Jen slavíček nebohý
se k nim letos nepřivtělil,
měl srdíčko raněné,
myslivec ho nedostřelil.

Kupte, kupte fialky,
pokud květy neuvadnou,
jaro brzo uplyne,
užijte svou mladosť ladnou.

Slavík v úzké kleci dlí,
hlavinku svou nepovznáší,
nechce zpívat v háji víc,
těžce srdce hoře snáší.

Země slaví vzkříšení,
všade nová naděj pučí,
jarních zvonků zvonění
slavíkovi v srdce zvučí.

Kupte, kupte fialky,
pokud květy neuvadnou,

jaro brzo uplyne,
užijte svou mladosť ladnou.

Jaro marně nevolá.
Les svou náruč otevírá,
slavík slaví vzkříšení, —
srdce mé se v hrob ubírá.“

Skončený obřad již — sborozpěv doznívá,
svice hasnou, z chrámu lid vychází,
zmizela děva, uvadly její květy,
píseň však mne stále doprovází.

Fantasie.

Chtěla bych uzřít onen den,
kde laurem budeš ověnčen,
kde u pohledu statisíc
Tvá růměnem se zbarví líc.

Já Tvoji hrdou vidím tvář,
jak na ni blaho lije zář,
já zřím ten oka bystrý hled,
jenž dusil plamen tolik let.

Já Tebe zřím, i jasnou výš,
k níž hne se lid, by byl Ti blíž,
kolem se sláva hlásá Tvá —
já v davu stojím neznaná.

I slyším v davu šeptat hlas:
„Ten skvělý muž znal jiný čas,
však okamžik teď zahladil
ty vrásky, jež bol v čelo vryl.

Znal ontě dobu plnou muk,
kde v zoufalství hnal srdce tluk, —
kde jenom jedno srdce měl
a v okovech mu písně pěl.“ —

I šepce v davu druhý hlas:
„Jak dobře, že ten minul čas;
volnosti květe ratolesť,
a každé srdce jeho jest.“ —

Kolem se sláva hlásá Tvá,
já z davu prchám neznaná;
já sobě slzu setřu z řas:
„že to byl přece krásný čas.“

Skutečnosť.

Já nešťastný ten zřela den,
kde myrtou jsi byl ověnčen,
kde Tvoje klidná, mrtvá líc
poutala zraky víc a víc.

Já Tvoji bledou zřela tvář,
jak na ni světla lila zář,
já zřela oka shaslý hled,
jenž byl mi hvězdou tolik let.

Já k Tobě zřela v černou výš,
k níž hnul se lid, by byl Ti blíž,
kolem se smrt vypráví Tvá, —
já v davu stojím neznaná.

I slyším v davu šeptat hlas:
„Ten muž svůj mladý mařil čas
a smrtí svojí zahladil
hořkosť, jíž duši naplnil.

On klesl v době krutých muk,
kde v zoufalství hnal srdce tluk,
on nikdy vyšší směr neměl,
jen miloval a písně pěl.“

I slyším mluvit druhý hlas:
„Dobře mu, že ten přečkal čas,
míru mu kyne ratolesť
a duše již u soudce jest.“

Kolem se smrť vypráví Tvá,
já v davu stojím neznaná;
mně bolná slza spadla z řas:
„Kéž by tak mařil každý čas.“

Ještě píseň nedozněla.

Ještě píseň nedozněla,
již jsem, drahý, Tobě pěla,
že bych dne se dočkat chtěla,
laurem kde Tě ověnčí;

a již slyším píseň jinou,
slze se po tváři řinou,
blahé dni mi všickni minou,
slyším píseň pohřební.

O dušičkách.

Po hřbitově jde dívka
a slzou skrápí zem:
pět neděl tomu právě,
co *jej* odnesli sem.

Pět neděl tomu právě,
co s *ním* jí zemřel svět,
co uzavřeli v rakev
ten mladý, sličný květ.

Ve hlavách klečí hrobu,
rukou objímá kříž:
„Ty, jenž jsi trpěl za nás,
proč povolal's ho již?

My žili jsme tak šťastně
jak ptáci v letní čas,
a v šveholení jejich
i náš se mísil hlas.

My měli se tak rádi,
že stejný řeči zvuk,
že stejné naše hledy
a stejný srdce tluk.“ —

Třesoucí rukou věnec
na rovu klade lem;
pak bledou skloní hlavu
a chladnou líbá zem.

„Ty, drahý, dole dřímej,
Tvůj rušit nechci klid;
můj večer též se blíží
a brzký ranní svit.

Můj večer též se blíží
a nedaleko čas,
kde v nadhvězdné té říši
se uhlídáme zas.“ —

Od hrobu vstává dívka
a svatoklidu zář

se rozhostí po líci,
a blahem svítí tvář. —

Já ruku tiskla k srdci:
„jak dívko šťastna jsi!
Ó že nemohu věřit
ve shledání, jak ty.“

Jenom jednou chtěla bych Tě spatřit!

Jenom jednou chtěla bych Tě spatřit!
Jenom jednou v oko Tobě patřit!
Jenom chvílku drahé mi tak líce
uzříti — a pak už nikdy více.

Mně tak smutno, — želím toho stále,
žes tak zmizel zraku nenadále,
že jsi zemřel, nežli naše hledy
potkati se mohly naposledy.

Na rtech mnohé dřímá ještě slovo,
v prsou žal se probouzí na novo,
a ta slova nevyřknutá bloudí
ústy, srdcem, až se v mozek vloudí.

Ó jen slůvka chtěla bych Ti říci!
Ó jen chvílku patřit Tobě v líci!
Dechem jedním zapudit ty hněvy,
které vzrostly u příšerné zjevy!

Ó nespílejte zemi černé.

Ó nespílejte zemi černé
a nevelebte lesklých hvězd!
Mně milejší nad jasné jiskry
ta černá, tichá zemé jest.

Ty lesklé hvězdy jsou mi cizé,
jsou neznámou mi bájí jen, —
v náručí země odpočívá
života mého jarní sen.

Žádný náhrobek neznačí místo.

Žádný náhrobek neznačí místo,
kde Tvé mrtvé odpočívá tělo;
všade pusto, — ani malé kvítko
na Tvém hrobě povyrůst nechtělo.

Nemámť růží — vsaditi je na hrob,
spoře kvetly v dráze žití mého;
nelze mramoru mi dáti na rov,
aby lidem hlásal jména Tvého.

Stavím náhrobek Ti jiný, měkší,
snáším na rov pestré, letní kvítky,
jsou to písně, jež jsme pěli stejně,
útlých myslí osiřelé dítky.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG
5038
M743P6

Mühlsteinová, Berta
Pohrobky